

การศึกษาผลการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทาง
อารมณ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัด
กระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม

The Development of Discipline and Emotional Quotient
of the Lower Secondary students under the Ministry of
Education by Using Home-room Activities.

★ ผศ. กิตติคุณ รุ่งเรือง

ผศ. นิรมล แจ่มจำรัส

ผศ. สุดใจ พงศ์กล้า

อ. นที ศิริมัย

การศึกษาวิจัยผลการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ที่เรียนใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นชุดกิจกรรมโฮมรูม แบบวัดความมีวินัย และแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา คือ ชุดกิจกรรมโฮมรูม ตัวแปรตาม คือ ความมีวินัย และความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ t-test แบบ Dependent ผลการวิจัยพบว่า ความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความมีวินัย

ความฉลาดทางอารมณ์

ชุดกิจกรรมโฮมรูม

Abstract

The main purpose of this research was to find the effects of home-room activities on the development of the Lower secondary school students' discipline and emotional quotient. A sample of 230 Mathayomsuksa 3 students was drawn from Srinakharinwirot University Demonstration School during the first semester of the academic year 2548 ; and a single group pretest-posttest experimental design was used to assess the effects of the independent variable (home-room activities) on the dependent variable (the development of students' discipline and emotional quotient). The instruments for collecting research data were 1) a test of discipline, and 2) a test of emotional quotient. The statistical method for analyzing the obtained data was t-test to determine the significance of the difference between the means obtained in the pretest and the posttest.

The findings from this research clearly indicated that after using home-room activities, the lower secondary school students' development of discipline and emotional quotient was found to be significantly higher than the development before using the same activities at the level of .05.

Key words : Home – room Activities
Discipline Emotional Quotient

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการพบว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กับนักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีคะแนนเฉลี่ยความมีวินัย และความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีพฤติกรรมความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่านักเรียน ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และด้านพฤติกรรมความมีวินัยนักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีพฤติกรรมความมีวินัยที่เหมาะสมกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้เนื่องจากในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีสิ่งเสียดีที่ช่วยให้นักเรียนหลงใหล และละเมิดต่อกฎระเบียบข้อบังคับของสังคมมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นอกจากนี้ นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลค่อนข้างมีอิสระในการใช้ชีวิตประจำวันมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่นอกกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมแก่สภาพนักเรียน โดยใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการหนีเรียน การทะเลาะวิวาทกัน (สุพจน์ จักขุทิพย์, 2521) ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาความรุนแรงในกลุ่มเยาวชนไทยดังที่รายงานในที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เด็กและเยาวชนไทย นายจตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเปิดเผยถึง ปัญหาเด็ก และเยาวชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 – 2548 พบว่าเด็กและเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง 12 – 24 ปี มีปัญหาหลักในกลุ่มเยาวชนจากทั่วประเทศด้วยกัน 9 ปัญหาหลัก คือ ปัญหาเหล้า และบุหรี่ ปัญหาการพนัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ ปัญหาการหนีเรียน ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูและการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ปัญหาการใช้ ความรุนแรง ปัญหาการติดเกมออนไลน์ และ ปัญหาการมอเตอร์ไซด์ซิ่ง ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็น ปัญหาที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และเยาวชน จะต้องระดมความคิดเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ ความหนักหน่วงของปัญหา สาเหตุของปัญหา เพื่อที่จะนำไปสู่แนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเพื่อกำหนดเป็นมาตรการที่ชัดเจนต่อไป

พฤติกรรมความมีวินัยเป็น คุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในการ แก้ปัญหาเด็ก และเยาวชนไทยในปัจจุบัน เนื่องจากพฤติกรรมความมีวินัยช่วยพัฒนา พฤติกรรมของบุคคลให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของสังคม และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างมี เหตุผล นอกจากนี้ความมีวินัยยังช่วยส่งเสริมและ พัฒนาสังคมให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสงบ สุขอย่างมั่นคง รวมทั้งสามารถช่วยแก้ปัญหาของ สังคมที่เกิดขึ้นได้จากสมาชิกในสังคมที่มีความ รับผิดชอบร่วมกันบนพื้นฐานของความเป็นเหตุ เป็นผล ส่วนด้านความฉลาดทางอารมณ์ ก็พบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑล มีพฤติกรรมความฉลาดทางอารมณ์ที่ น้อยกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่นอกเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้เนื่องจาก

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นสังคมเมืองที่มี การแข่งขันกันสูง ทั้งการแข่งขันในการเรียน การ เดินทาง และสภาพสังคมที่แออัดสับสนวุ่นวาย จึง ทำให้เยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและ ปริมณฑลมีความเครียด ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2524 : 45) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพล ต่อสุขภาพจิตของนักเรียนว่า สิ่งแวดล้อมชุมชน หรือสังคม ควรมีการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลใน สังคม ควรมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เด็กควรได้รับการสนับสนุนที่ดีจากชุมชนหรือสังคม ที่อาศัยอยู่ จึงจะทำให้เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับ บุคคลอื่นได้ สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่ดีมีส่วน ช่วยเหลือเด็กปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี (Ohm Paul John 199 :14 5-149) และโรงเรียนเป็นสถานที่ใน การเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความอง กงามในด้านต่าง ๆ ช่วยให้เยาวชนได้สามารถ ปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ โดยการเรียนรู้ที่จะอยู่ ในสังคมร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำคณะผู้วิจัยเกิด แนวคิด และสนใจในการศึกษารูปแบบการจัด กิจกรรมการพัฒนาความมีวินัย และความฉลาด ทางอารมณ์ให้แก่เยาวชน โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม เนื่องจากกิจกรรมโฮมรูมช่วยให้นักเรียนเกิดความ อบอุ่นใจ เพราะมีครูโฮมรูมเป็นผู้ใกล้ชิดคอยให้ คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น การทบทวนวิชาให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน การ ช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน และให้การแนะแนว เป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่มีปัญหา และมีความ ต้องการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาและความ ต้องการเกี่ยวกับการเรียน อาชีพ ส่วนตัว สังคม นันทนาการ ศีลธรรมจรรยา เพื่อให้ให้นักเรียน พัฒนางอกงามในด้านต่าง ๆ ตลอดจนปลูกฝัง

ปรับปรุง และพัฒนาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน โดยครูโฮมรูมได้มีโอกาสแจ้งระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ประกาศและแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้นักเรียนทราบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อช่วยเหลือส่งเสริมให้นักเรียนรู้และเข้าใจโรงเรียนของตนได้ดีขึ้น เป็นการช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียนและเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนอีกด้วย นอกจากนี้กิจกรรมโฮมรูมยังเป็นเสมือนบ้านของนักเรียนอันอบอุ่นไปด้วยบรรยากาศ วิธีการปฏิบัติ และสิ่งอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดความเป็นกันเอง เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ทั้งครู นักเรียน และในหมู่นักเรียนด้วยกัน โฮมรูมจึงเสมือนชุมชนขนาดเล็ก ๆ ที่ครูและนักเรียนปฏิบัติต่อกันด้วยวิธีการประชาธิปไตย รวมทั้งเป็นที่ขัดเกลาอุปนิสัยใจคอ ตลอดจนกิริยามารยาท ของนักเรียนให้เป็นที่พึงพอใจของประเทศชาติต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความมีวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม

2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม

สมมติฐานของการศึกษาวิจัย

พฤติกรรมความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หลังการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูมสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม

วิธีการดำเนินการและผลการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

1.1. ชุดกิจกรรมโฮมรูมที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เพื่อใช้จัดการกิจกรรมโฮมรูม โดยมีการจัดเรียงลำดับกิจกรรม และมีขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้

1.1.1 ศึกษาตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความ และงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมโฮมรูม

1.1.2 กำหนดจุดประสงค์ของการจัดการกิจกรรมโฮมรูม

1.1.3 การจัดแบ่งสาระการจัดการกิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมย่อยๆ ดังนี้

1.1.3.1 กิจกรรมปฐมนิเทศ

1.1.3.2 กิจกรรมเป้าหมายชีวิตของฉัน

1.1.3.3 กิจกรรมผู้นำที่ฉันต้องการ

1.1.3.4 กิจกรรมสำนึกในพระคุณครู

1.1.3.5 กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด

1.1.3.6 กิจกรรมสามัคคีคือพลัง

1.1.3.7 กิจกรรมปราชญ์ผู้ทรงศีล

1.1.3.8 กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน

- 1.1.3.9 กิจกรรมสร้างคุณค่าของชีวิต
- 1.1.3.10 กิจกรรม คุณค่าน้ำนม
- 1.1.3.11 กิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน
- 1.1.3.12 กิจกรรมสาธิตอดทน
- 1.1.3.13 กิจกรรมรู้จักจ่ายใช้สอย
- 1.1.3.14 กิจกรรมฉันคือเด็กดีศรีสาธิต
- 1.1.3.15 กิจกรรมสาธิตร่วมมือด้าน
ภัยสิ่งเสพติด
- 1.1.3.16 กิจกรรมบริหารจัดการเวลา
- 1.1.4 ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรม
โฮมรูม จำนวน 16 กิจกรรม ตามกิจกรรมข้างต้น
- 1.1.5 นำชุดกิจกรรมโฮมรูม ข้อ 1.1.4
ที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้าน
การจัดกิจกรรมโฮมรูมตรวจสอบความถูกต้องเชิง
เนื้อหาของชุดกิจกรรมโฮมรูม
- 1.1.6 นำชุดกิจกรรมโฮมรูม ที่ผ่าน
การตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไข
ตามข้อเสนอแนะ
- 1.1.7 นำชุดกิจกรรมโฮมรูม ที่
ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียน
230 คน
- 1.2. แบบวัดความมีวินัยของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในการวิจัยครั้งนี้ เป็น
แบบวัดความมีวินัย ของผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติคุณ
รุ่งเรือง และคณะ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 1.3. แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในการวิจัย
ครั้งนี้ เป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ของ

ศาสตราจารย์ ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ
รองศาสตราจารย์ ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยการทำหนังสือราชการจากต้นสังกัดขออนุญาต
ในการนำแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์มาใช้

2. การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาทดลองผู้วิจัยใช้
รูปแบบกลุ่มที่มีการวัดก่อนและหลังการทดลอง
(One group pretest – posttest design) โดย
ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1. ก่อนดำเนินการศึกษาวิจัย ผู้วิจัย
ได้วัดความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของ
นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบวัด
ความมีวินัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 100 ข้อ และ
แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของ ศาสตราจารย์
ดร. ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และ รองศาสตราจารย์
ดร. คมเพชร ฉัตรศุภกุล ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2. ประชุมชี้แจงอาจารย์ประจำชั้น
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสร้างความ
เข้าใจในวัตถุประสงค์ หลักการ และวิธีการจัด
กิจกรรมโฮมรูม ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548

2.3. นำชุดกิจกรรมโฮมรูม ที่คณะผู้วิจัย
สร้างขึ้นให้อาจารย์ประจำชั้นในระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548
ที่เป็กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ห้องเรียน นักเรียน
230 คน

2.4. หลังจากเสร็จสิ้นการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูมแล้ว คณะผู้วิจัยทำการวัดความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบวัดความมีวินัยและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ฉบับเดิม

2.5. นำผลคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวิจัย

3. ผลการทดลองเปรียบเทียบความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

นำชุดกิจกรรมโฮมรูม ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น และหาประสิทธิภาพเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ประจำชั้นไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 ที่เบ็กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 ห้องเรียน โดยก่อนดำเนินการทดลอง คณะผู้วิจัยได้วัดความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบวัดความมีวินัยและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และหลังจากเสร็จสิ้นการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม แล้ว 1 ภาคเรียน คณะผู้วิจัยทำการวัดความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบวัดความมีวินัยและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ ฉบับเดิม แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากวัดมาทำการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาวิจัย ผลการวิจัยพบว่า

1. ความมีวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หลังการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 3.518$) สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 2.998$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการหลังการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 3.334$) สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ($\bar{X} = 3.198$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษา การพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ผลการวิจัยพบว่า ความมีวินัย และความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หลังการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูมไปแล้ว 1 ภาคเรียนสูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความมีวินัยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สูงขึ้นหลังการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม เนื่องจากกิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ประจำชั้นใช้เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนว หมู่ในแต่ละห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยให้นักเรียนรู้วิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ รู้จักโลกกว้างทางอาชีพ รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคม รู้จักวิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฝึกการมีระเบียบวินัย และลักษณะนิสัยต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2532 : 55) และผลจากกิจกรรมจะทำให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงาน เช่น ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะในการคิดวิเคราะห์ และ

ความมีวินัยในตนเอง (Strong. 1967:142)เพราะกิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่อาจารย์ประจำชั้นใช้เป็นกิจกรรมในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และพัฒนาปลูกฝังกิจกรรมที่พึงประสงค์ให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของ นอร์แมน (Norman. 1972 : 159) ที่ได้ศึกษาวิจัยบทบาทของผู้ให้คำปรึกษาในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ให้คำปรึกษา ครู และนักเรียน โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า บทบาทที่สำคัญและจำเป็นของผู้ให้คำปรึกษา หรืออาจารย์ประจำชั้น คือ การให้คำปรึกษา และมีหน้าที่บทบาทรับผิดชอบในเรื่องวินัยของนักเรียนภายในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้กิจกรรมโฮมรูมยังเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในการพัฒนาบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนด้วย (Harris. 1956 : 97 – 106) โดยเฉพาะการดูแลในเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัยนักเรียน (Harvey. 1961 : 23)โดยอาจารย์ประจำชั้น หรืออาจารย์ที่ปรึกษาได้ฝึกประสบการณ์ตรงให้แก่เด็กเกี่ยวกับในด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและประชาธิปไตย (ผกา บุญเรือง. 2530 : 112) ดังที่ ประเสริฐ ชูสิงห์ (2525 : 184 – 185) ได้กล่าวถึง จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมในโรงเรียนไว้ว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้งานด้านบริหารของโรงเรียนบังเกิดผลดี เพราะครูประจำชั้นจะได้ช่วยให้ข้อสนเทศในเรื่องระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตาม เป็นทางช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสำคัญของโรงเรียนพร้อมกันนั้นก็เกิดความรู้สึกว่าตนก็เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน และได้เรียนรู้หน้าที่ของตน และมีพันธะต่อกันอย่างผู้ใหญ่และเด็กพึงปฏิบัติต่อกัน

ที่บ้านด้วย รวมทั้งกลมเกลียวอุปนิสัย ใจคอตลอดจนกิริยามารยาทของนักเรียน

ส่วนความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นหลังจากใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่อาจารย์ที่ปรึกษา หรือ อาจารย์ประจำชั้นใช้เป็นกิจกรรมในการส่งเสริมหรือการฝึกประชาธิปไตยในโรงเรียน เพราะการที่นักเรียนได้เข้ามาช่วยในกิจกรรมของโฮมรูมนั้น นักเรียนจะต้องรู้จักทำงานร่วมกันช่วยเหลือร่วมมือกันและกัน เคารพในความคิดเห็นในกันและกัน ซึ่งจะเป็นการกลมเกลียวนิสัย และกิริยามารยาทของนักเรียนไปด้วย และใช้เป็นโอกาสในการจัดการแนะแนวหมู่ (Group Guidance) และการแนะแนวเป็นรายบุคคล (Individual Counseling) แก่ นักเรียนที่มีปัญหาหรือความต้องการต่าง ๆ (อนันต์ อนันตวงศ์. 2541 : 100) ทำให้ปัญหาของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งปัญหาส่วนตัว และปัญหาเกี่ยวกับการเรียนได้รับการแก้ไข นักเรียนไม่เกิดความเครียดและเกิดความอบอุ่นใจ เพราะอย่างน้อยก็มีครูโฮมรูมเป็นผู้ใกล้ชิดคอยให้คำปรึกษาในเรื่องต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยในการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความ outgoing ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะโฮมรูมเปิดโอกาสให้ครูสามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็ก เช่น ด้านการเรียน การปรับปรุงบุคลิกภาพ การปรับตัวเข้ากับสังคม การเลือกอาชีพ การมีความรอบรู้ในเหตุการณ์ปัจจุบันการเข้าใจความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การมีนิสัยที่ดีในการเรียนและเรื่องอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะครูโฮมรูมมีโอกาสใกล้ชิดนักเรียนมากกว่าครูคนอื่น ๆ จึงเข้าใจ และรู้สภาพความเป็นไปของนักเรียนได้ดี ครูโฮมรูมจึงมีโอกาสให้การแนะแนวเป็นรายบุคคลแก่นักเรียนที่มีปัญหาได้ทันที่ และอาจช่วยในการแนะแนวหมู่ได้มากด้วยเช่นกัน (ประเสริฐ ชูสิงห์. 2525 : 184 – 185) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (Harris. 1956 : 97 – 106) ที่พบว่า กิจกรรมโฮมรูมมีคุณค่าในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน (Lincoln. 1956) นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพเพิ่มขึ้น และได้รู้จักตนเองเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมโฮมรูมยังช่วยเสริมสร้างและพัฒนาให้นักเรียนให้มีความงอกงามในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะโฮมรูมเปิดโอกาสให้ครูได้สามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ทั้งสิ้น เช่น การกวดวิชาให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน การช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน การให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษแก่นักเรียนที่เรียนดี หรือครูจัดสอนเรื่องราววิชาต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนพัฒนางอกงามในด้านต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การปรับตัวเข้ากับสังคม การมีความรอบรู้ในเหตุการณ์ปัจจุบัน การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น (จำเนียร ชวงโชติ. 2517 : 334)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษา ผลการพัฒนาความมีวินัย และความฉลาดทางอารมณ์ของ

นักเรียน ระดับ ชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ผู้วิจัยขอเสนอให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในรูปแบบต่างๆนอกเหนือจากการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม

2. การศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ระหว่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม

3. ศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์โดยการใช้ชุดกิจกรรมโฮมรูม ระหว่างนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล กับนักเรียนที่อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีต่อกิจกรรมโฮมรูม

4. ศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อพัฒนาความมีวินัยและความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2528). **จิตวิทยาการศึกษาฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีเดชา.
- . (2524). **สุขภาพจิตในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาภูมิภววิทยาลั.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). **คู่มือครู เรื่องการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
2521**. กรุงเทพฯ : สารพัฒนาหลักสูตร.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). **การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย
อายุ 12 – 60 ปี. นนทบุรี : สำนักพิมพ์พัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.**
- . (2543 ก). **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.
- . (2543 ข). **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- . (2542 ข). **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.
- . (2543 ก.). **คู่มือความฉลาดทางอารมณ์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.
- . (2543). **รายงานวิจัยการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทย
อายุ 12 – 60 ปี**. กรุงเทพฯ : บริษัท วงศ์กมล โปรดักชั่น จำกัด.
- กรรณา กิจขยัน. (2517). **ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายในภายนอก
และคุณธรรมแห่งพลเมือง**. ปริญญาโท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กองบรรณาธิการ. (2546). **เรียนรู้ทันโลกหลักสูตรป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน**. หน้า 33 – 35. ปีที่ 6
ฉบับที่ 64. สิงหาคม 2546. สารปฏิรูป.
- โกวิท ประมวลพฤกษ์. (ม.ป.ป.). **พัฒนาการศึกษาแท้**. กรุงเทพฯ : มาสเตอร์ กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (ม.ป.ป.). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 – 2539)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2523). **การแนะแนวเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.

- จิราพร อรุณพูลทรัพย์. (2541). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดโครงสร้างสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- จรัรัตน์ นันทย์ทวีกุล. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชวลี นาคทัต. (2524). อิทธิพลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยแห่งตน. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐพร สถาภรณ์. (2540). การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนเตรียมทหารและพลเรือน. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ตรุเนตร อังชชสวัสดิ์. (2542). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรม 4 MAT กับการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2542). ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 5 (1) : 19 – 34.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2542 ก). จากความฉลาดทางอารมณ์สู่สติและปัญญา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- ธิติมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ. สารนิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภดล ภาชนะวิเชียร. (2540). การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการพัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวลศิริ เปาโรหิต. (2520). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นันทนา วงษ์อินทร์. (2543). การพัฒนาอารมณ์ ในรวมบทความวิชาการเรื่อง อีคิว. อัจฉรา สุขารมณ์, วิชาสลักษณ์ ชวัลล์ และอรพินทร์ ชูชม. 131 – 148. กรุงเทพฯ : DESKTOP. นันทา ผู้รักษา. (2543). “การใช้ EQ กับตนเอง ครอบครัว และการทำงาน” ใน รวมบทความวิชาการ.
- นัตยา ปิลาธนานนท์. (2526). อนาคตศาสตร์. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- นิรันนัท ยอดแสงรัตน์. (2546). เพื่อเด็กและครอบครัวไทย. (29 สิงหาคม 2546). กรุงเทพฯธุรกิจ : จุดประกาย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2528). **ปัญหาในระดับมัธยมศึกษา**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ประภาพรรณ สุวรรณสุข. (2526). **หน่วยที่ 7 การบริหารกิจกรรมนักเรียน เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการโรงเรียนประถมศึกษา หน่วยที่ 1 – 7**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). **การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

----- (2530). **สุขภาพจิตเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บัณฑิตการพิมพ์.

พนัส หันนาคินทร์. (2529). **หลักการบริหารโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). **การบริหารงานบุคคล**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช.

รัตนะ บัวสนธ์. (2538, พฤษภาคม). **วินัย : ความต้องการของสังคมการศึกษา**. 18 (8) : 19.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525**. พิมพ์ครั้งที่ 18.

ลักขณา ศรีวัฒน์. (2545). **สุขวิทยาจิตและการปรับตัว**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2525). **การทดลองเพื่อใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง**. ปรินูญานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. (2539). **รายงานวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). **พลังการเรียนรู้ในกระบวนการทัศนใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : SR Printing Limited Partnership.

วีไล ตั้งจิตสมคิด. (2539). **การศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พรีนติ้ง เฮ้าส์.

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2542). **เชาวน์อารมณ์ (EQ) ดัชนีชี้วัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด.

ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี. (2546). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการ ก่อสร้างวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม**. ปรินูญานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมิต อาชวณิชกุล. (2533). **การพัฒนาตนเอง**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 พ.ศ.2545 – 2549**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2538). **การศึกษากับการสร้างวินัย : ความคาดหวังกับ ความเป็นจริง**. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

----- (2537). **การเสริมสร้างวินัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). **คู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางในการทำงานหน้าที่วิทยากร**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำรวย วรเดชะคงคา. (2534). **ผลของการศึกษาอบรมทางศาสนาที่มีต่อการพัฒนาจิตลักษณะของนักเรียนที่เข้าโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่วัดม่วง หนองแขม**. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำเนียง ศิลป์ประกอบ. (2540). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกับการเรียนด้วยการสอนตามคู่มือครู**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2540). **วินัยและการสร้างเสริมวินัย**. วารสารวิชาการ. 1 (1) : 107.
- สุชา และสุรางค์ จันทร์โสม. (2521). **จิตวิทยาในห้องเรียน**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2531). **สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2543). **เปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทาน คติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ**. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพร พิสิฐรัฐพัฒนะ. (2543). **การสร้างแบบทดสอบวัดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุमितรา สุประดิษฐ์ ณ อยุธยา. (2539). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ชุดการเรียนการสอนตามคู่มือครู**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2541, กรกฎาคม). **ยุทธวิธีการพัฒนาอารมณ์ปัญญา**. การศึกษาเอกชน. 8 (78) : 13 – 20.
- อนนต์ อนันตรังสี. (2514). **หลักการแนะแนว**. ชลบุรี : วิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน.
- อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. (2542). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. ปริญญาานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ausubel, David P. (1968). *Educational Psychology ; A Cognitive View*. New York : Hott, Rinchart and Winston. Inc.

- Eddy, Thomas Michael. (1998, June). "Teacher and Student perceptions of school Environments and Student Disciplines,". Dissertation Abstracts. International. 58 (12) : 4505 – A.
- Funk and Wagnall. (1961). **New Standard Dictionary of the English Language**. New York : Funk and Wagnalls.
- Goleman, D. (1998). **Working with emotional intelligence**. New York : Bantam Book.
- Good, Carter V. (1959). **Dictionary of Education**. New York : Mc Graw – Hill Book Company Inc.
- Gorrison, Karl. (1959 December). "A Study of Student Disciplinarian Practices in two Georgia High School,". The Journal of Educational Research. 53 : 1953 – 1956.
- Hein, S. (1999). "Emotional Intelligence". Internet at. www.egi.org.
- Jones, V. (1954). "Character Development Chiller,". An objective approach in Carmichael Manual of Child Psychology. New York : John Wiley and sons Inc.
- Kaplan. Louis. (1959). **Mental Health and Human Relation in Education**. New York : Harper and Brothers.
- Kingsbury, J.R. (1957). **Personal Administration for Thai Students**. Bangkok : Institute of Public Administration Thammasat University.
- Leslie, Awanna Veselle Lowe, (1998). "The Effects of an After – School Tutorial Program on the Reading and Mathematics Achievement, Failure Rate, and Discipline Referral Rate of Students in a Rural Middle school (Rural Education)," Dissertation Abstracts International.
- Madsen. (1981). **Reason and emotion in psychotherapy**. New York : Stuart.
- Marquette, William A. and Lehmann, Irvin J. (1969). **Standardized Test in Education**. New York : Holt and Rinehart Inc.
- Mayer JD. & Salovey p. (1997). **What emotional intelligence ?** In P. Satovevey, & D. Slytor (Eds), **Emotional development and emotional intelligence : Implications for education**. New York : Basic Books.
- Megginson, Leon C. (1972). **Personal : A Behavioral Approach to Adminstration**. Homewood Illionois : Richard D. Irwin Inc.
- Mischel, Walter and Mische, Harriet N. (1976). **A Cognitive Social – Learning Approach to Morality and Self – Regulation**, in Thomas Lickona (ed). **Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issues**. p.84 – 107. New York : Holt, Rinehart & Winston.

- Mussen, Paul Henry and others, (1969). **Child Development and Personality**. New York : Harper & Row.
- Oberteuffer, Delbert. (1954). **School health education**. New York : Harper and Brothers.
- Ohm, Paul John. (1999) "Emotional Intelligence : A Difference Kind of Smart Teaching for Success Through An Emotion – Base Model" Dissertation Abstract.
- Peck, R.F. and Having hurt, R.J (1999). **Child Development and personality**. New York : John Willey on Inc.
- Salovey P. & Mayer JD. **Emotional intelligence**. Imagination, Cognition, and Personality. (1990) : 185 – 211.
- Schutte, et.al (1998) "Development and Validation of A Measure of Emotional Intelligence," Personality and Individual Differences. 25 : 167-177.
- Shrink, C. (1999). **Emotional intelligence test**. <http://www.queendom.com/emtionliq-frm.html>.
- Smith, Henry C. (1961). **Personality Adjustment**. New York : Mc Graw – Hill Inc.
- Sutarso, Toto, et.al (1996, November). "Effect of Gender and GPA on Emotional intelligence," Eric Accession NO.ED 406410.
- Thoresen, Carl. E. and Mahoney, Michael J. (1974). **Behavioral Self – Control**. New York : Half, Rinehart and Winston.
- Tucker, Gina Marie. (1998). "Discipline : Bermuda High school Student, Teacher, Parent, and Administrator perceptions of the causes of Misbehavior,". Dissertation Abstracts International.
- Weisfeld, David (1974 October). "Cognitive Styles of Child Discipline,". Dissertation Abstracts International. 35 (27) : 4.